

Exemplumok minden héten négyezer, n. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. **Előfizetési ár** félre Buda-pesten házhoz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez. p. A hirdetések minden apróbetűs hasábréért 5 (öt) ez. kr. fizetnek.

Csütörtök

509.

December 17. 1846.

Előfizethetnek helyben a kiadóhivatalban, **hatvani utca** Horváth-házban 483ik szám alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomba s külföldre menendő példányokat csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetnek meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

Előfizetési figyelmeztetés.

Folyó hónap végével BUDAPESTI HIRADÓ'-nk 1846ki 2ik félévi folyama lejárván, ezennel annak 1847ki 1ső félévi (januar—juniusi) új folyamára előfizetés nyitattik, jelentvén az olvasó közönség iránti köteles tisztelettel egyszersmind, hogy a politikai lapok vezérlete és szerkesztése az eddigi marad. **Előfizetési ár** félre Buda-pesten házhoz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft.; postán borítékban szinte 6 ft pengőben. Pesten előfizethetni a kiadó-hivatalban (hatvani-utcai Horváth-házban 483d. sz. alatt földszint) és azon kívül minden kir. postahivatalnál. Az ausztriai birodalomba 's külföldre járatni kívánt példányok csak a bécsi cs. k. postahivatalnál rendelhetnek meg.

Borsos Márton, tulajdonos.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Az aggodalmak phasisai és a táblabíró. A dunatisai csatornatársaság X. társasági közgyűlésének jegyzőkönyve. Híbalgaztás. Megyék: Közgyűlés Temes és Torontálban. Budapesti hírharc. Külföld. Nagybritania. Franciaország. Spanyolország. Poroszország. Eszakamerika. Délamerika. Hivatalos és magánhirdetések.

IRODALOM és TUDOMÁNY. A szorszámtan írójának felszólalása a t. Szalai István ur által munkájára írt bírálat és dr. Sztanojovics Lázár ur által az ellen írt antibírálat ügyében. (Folyt.)

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

D (Az aggodalmak phasisai és a táblabíró.) Két dolog terjedt szembeszökőleg el legújabbban a táblabírói és hozzá tartozó osztály között, a szivarozás t. i. és az aggodalmak. E két dolognak egymással semmi benső természetű összeköttetése nincs ugyan, de azért alig hinné az ember mégis, mily tapogatható és észrevehető viszonyos egymásra hatása. Midőn még az emberek pipáztak inkább, sem hogy szivarozniak, még akkor aggodalmaik sem valának oly számmelköltek mint most; még akkor a táblabíró et compagnie osztály szemében minden derültebb színben mutatkozott. A hosszuzáru pipának — mit annak idejében longissimának neveztek — füstje, vagy legalább is fele, meszszebb a szemtől keletkezve, gombolygott a „magyar” ég felé, és így természetesen a legközelebb eső láthatárt, úgy mint ma már a szivarfüst, el nem homályosíthatta. A hosszuzárunak tüze minden fertályban legalább háromszor elaludt, ki kellett ütni bikká vagy ürömtaplóba, ezalatt a létező füst némileg elszáradt, 's a kiütési műtétel alatt, ritkább levegőben, több idő maradt nyugodtabb reflectálásra. Már csak annak gyakori látása is, hogy acél és kova egymáshoz erősebben érintve szikrákat vetnek, a szikra tüzet gyújt, a tűz pedig leggyakrabban pusztít és fáj, mennyi épületes mólázásra adhatott alkalmat! Hát még azon ünneplőesség 's méltóságosság, miknek külsejével a táblabíró et appartinentiáját egy rakás szép-kupaku nagy tajtékpipának — például va-

lami régi Nagy- vagy Hollinger-féle daraboknak — bírása és ügyes használata felruházta! Es a kóstók? Nemzeti sajtáságunk, őskori egyszerűségünk maradványa és jelvénye, a kóstók! Mit vétetél, hogy a hálátlan ivadék rajtad tudni ma már épen nem borzadnak? Nem valál-e elég zsíros, nem elég tág, nem eléggé barátságos, miszerint úgy a legerősebb kapadokányt, mint a legfinomabb vepelét, esetneki és margitából készült keveréket egyforma készséggel kebledbe fogadjad 's ohajtott nyirkosságában megtartsad? Hova levéne mindezek? Hol van egykori dívtája a hosszuzárunak? Hova leve a kóstóknak egykori dívszaka? Hova a kovának 's acélnak hajdani zaja? Hova vetett szikráitok egykori fénye? Nincsenek!

A polgárosodás szelleme nem a régi törött utakon jár, hanem egészen új ösvényeket követ. A jólét egyformább szétterjedése, a kényelem- és élvezethajszalat, a mindennek kinek pénze van, nyitva álló út, ez utóbbiakat kielőgíthetnek lassankint megszüntetnek az élet külalakjában minden faj- és osztálykülönbségeket. Nem igen látz városaink legnagyobb részében pipérre nézve az ur- és polgárhölgy között különbséget; imez jobbra bécsiessen ejti a német szót és németesen a magyart, mi alatt amaz a német szót éjt bécsiessen és a magyart németesen: kofekető 's főhivatalknál fekete frakk képezi egyiránt mindennapi életben az ünnepebb öltönyt; — a bajusz nem különböztető jele a magyarnak; — és ha ez vagy amaz vérmes védegetlenek itt, amott meg egy pénz- gyapju- vagy repeze-sensálnak szakállát vizsgálod — és tárczáikra nem terjesztet ki figyelmet — alig fogsz különbséget észrevenni, és kétséged támadhatnak, hogy vajjon melyik közle tulajdonképen az emancipáló? Valamint a polgárosodott világban és nálunk is a puskapor a régi hadviselés, váltóüggyévé a tabularis prókátort, könnyvnyomatás a másolókat, a kor igényei a haza szükségét, gőzhajó a vitorlást, vaspálya a kőutat, tervezés a cselekvést, stearin a viaszt, pakfong az ezüstöt, pezsgő

az asszúbert, hírlapok a könyveket, stibli a kordovány-eszmát, banknóta a máriást, zeke a zinyit, váltó a charta-biankát, a diák professorát, quaker az atilát, sinkorán az agarat, pantalon a magyarnadrágot, az eskütt főispánját, körtáncz a verbungost, nájdítsáner a baranyai szekeret, elfmándli a tarokkot háttérbe szorítják mindinkább; épen úgy van ez, és nincs különben mindarra nézve is, mi dohányszunkra vonatkozik. Hosszuzárunak a szivar, kóstóknak a szivarfőreza, tüzelőszerszámnak a gyufa elől hátrálniok kellett! Illyen a polgárosodás és hódító hatalma, illyen az első lépés az általános egyenlőség felé. Most kezdelek érteni, francia forradalom! Hajdan nálunk a komolyabb, gondolkodóbb, érettebb, vagyosabb, magasabb álló emberre jótormán már pipájáról is rá lehetett ismerni — félhosszu szárra illesztett, jól kidohányzott jókora tajtékpipa, egy selyem-, szerény bojtban végződő zsinórral a szárhoz köve és méltóságosan billegtetve, különbözteték meg többnyire a mondott jellemeket, miattal egészen kurtaszárra szúrt kicsi tajtékpipa, lebrecezeni formára, és így a holdvilágnak tartva, mintha azt nyársra huzni akarnád, 's felkészítve három- vagy négy-színű zsinórral és nagyszerű bojtjal, rendezes a rüpköt, betyárt és pajkost jelölték. Ennek ma már vége — a szivar mindezt nivellirozta! Mégis csak haladt tehát 1789 óta a civilizatio. Akkor még nyaktiló vala a nivellirozás eszköze. A mai szelid szivárad emberibb, de ép oly hatályos eszközöket használ. És valamint az osztályok, úgy minden szerepek is összekeverednek. Azonban, a mint mindinkább és általánosabbban szivarozik mindenki, a mint szivarozás és pénzárca mindig jobban összefolyanak, eddigi rendeltetéseket napról napra inkább összeeszerelik, a mint domboruságában fogy az utóbbi és nyer az előbbi, 's a mint naponként többször fordul vissza használatközben ama látvány, mily könnyen lobban és mily gyorsan alszik ismét el a magyar tűz, 's a mint végre mindinkább homályba borít mindent a magunkesinálta nagy füst, azon arányban, noha újabb formákban, nyilatkoz-

Irodalom és Tudomány.

A SZORSZÁMTAN írójának felszólalása a t. Szalai István ur által munkájára írt bírálat, és dr. Sztanojovics Lázár ur által az ellen írt antibírálat ügyében. (Folytatás.)

De továbbá Szalai ur a hatvány fogalmát azon alapfogalmak közé számlálja, melyeket én, a mint mondja, tisztába hoztam. — Sztanojovics ur ezt, a maga módja szerint, sok gunyolódások között czafalgatván, állításai rövideden e kettőre mennek ki: a) hogy az én fogalmam a hatványokról csak az a régi, mely valaha divatozott a tudományban, de abból hiányos volta miatt már rég kiküszöböltetett; b) hogy én a hatványoknak újabb 's általánosabb fogalmát, mellyel ama régi felcseréltetett, nem ismerem, és így a tudományban elmaradtam. De engedjen meg Szt. ur, ezen állításaiban sincs semmivel több igaz mint a fentebbiekben. Ugyanis

a) A mi az elsőt illeti, annak megczafolására nem kell egyéb annál, mint hogy ama régi fogalmat és az enyimet állítsuk egymás mellé; így oly világos lesz mint a napfény, hogy a két fogalom nem ugyanazon egy. Ugyanis, a hatványok régi fogalma a szerint, mely még akkor származott, mikor a számtan nem ismert egyebet pozitívus egész hatványoknál, azt mondjuk, hogy például ezen egyenletben: $a^x = b$ (hol az a^3 csak rövidség okéért íratik e helyett: aaa , azaz: a -szor a -szor a) az a -nak 3dik hatványa, a b , olyan szorzat, mely származik, ha az a -t 3szor írjuk mint szorzót egymásután, és ezeket egymással szorozzuk, és így hogy itt a hatványjel, 3, az a felett azt jelenti, hogy az a -t 3szor kell tenni mint szorzót, 's ezeket szorozni egymással, hogy belőle b legyen. Hanem a hatványok ezen régi eredeti fogalmának az a hibája, hogy nem illik minden hatványokra. Például meg lehet mutatni, hogy $a^0 = 1$; de itt már nem mondhatjuk a régi fogalom szerint, hogy az a -nak 0-dik hatványa, az 1, olyan szorzat, mely származik, ha az a 0-szor, azaz: egyszer sem íratik egymás után mint szorzó, 's ezen egymás után egyszer sem írt a szorzókat szorozzuk egymással; mert ennek semmi értelme sem lenne. Hasonlóképen meg lehet mutatni, hogy $a^{-1} = \frac{1}{a}$; de itt is, ha a hatványok régi fogalma szerint azt mondanók, hogy az a -nak (-1) dik hatványa, az $\frac{1}{a}$, olyan szorzat, mely származik ha az a -t (-1) szer azaz tagadólag egyszer írjuk egymásután mint szorzót, és ezen tagadólag egyszer egymásután írt a szorzókat szorozzuk egymással, semmi józan értelme nem lenne beszédnünknek. De lássuk már most, mi az én fogalmam a hatványokról, 's mikép illik az minden lehetséges esetekre. Az én meghatározásom szerint az a — azaz, skármelly szám hatványainak nevezetnek azok a számok, mellyek származnak, ha az a valahányszor íratik, tetetik, vagy járul az íhez mint szorzó, mellyenek pl. aa . 1. (azaz a -szor a -szor 1); aaa . 1. (azaz a -szor a -szor a -szor 1); $aaaa$. 1. (azaz a -szor a -szor a -szor a -szor 1) 'stb, 's mindegyik az ekép származott számok közül nevezetlik az a annyadik hatvá-

nyának, a hányzor járul abban az a mint szorzó az 1-hez, 's következésképen, ha az illyeneket, mint szokás, rövidítve hatványjelkkel írjuk eképen: a^2 , a^3 , a^4 'stb., a hatványjel 2, 3, 4, 'stb., mindenkor azt jelenti, hányzor járul azon hatványban az a mint szorzó az 1-hez. Ezen meghatározása már a hatvány-nak 's hatványjelnek egyformán illik minden lehetséges esetekre. Mert e szerint, valamint a^3 ezt teszi, ollyan 1, mellyhez az a 3szor járul mint szorzó= aaa . 1; a^1 pedig ezt, ollyan 1, mellyhez az a 1szer járul mint szorzó= a . 1: épen úgy a^0 is ezt teszi, ollyan 1, mellyhez az a 0-szor, azaz egysz er sem járul mint szorzó, és így ollyan, mely marad minden szorzás nélkül 1, azaz $a^0 = 1$. Hasonlóképen ez is $a^{-1} = \frac{1}{a}$ ezt teszi, ollyan 1, mellyhez az a egyszer járul mint szorzó, de nem mint pozitívus, hanem mint negatívus szorzó, azaz mint osztó; mert a szorzásnak, mint valahányszorta nagyobbításnak, az osztás, mint valahányszorta kisebbítés, egészen ellenkezője lévén, az osztást nevezhetjük visszás, vagy visszafelő való (algebrai nyelven negatívus) szorzásnak, 's így $a^{-1} = \frac{1}{a}$. Épen így illik a hatványoknak az én határozatom szerinti fogalma azon esetekre is, hol a hatványjel tört, még pedig akár pozitívus akár negatívus tört szám, mint ezt munkám 10 és 11dik §§ban láthatni. Ezekből eléggé világos, hogy az én fogalmam a hatványokról nem az a régi, mint Szt. ur állítja, mely, mivel kelleltlen szűkebbre korlátozott lévén, szerinte némelly hatványoknak semmi értelmök nincsen, a tudományból rég kiküszöböltetett; mert látjuk, hogy az enyim szerint minden hatványoknak van értelmök, még pedig ollyan, mely ellen, azt hiszem, a legszigorubb logícának sem lehet semmi kifogása.

És mégis — ki hinné? — ezen igazságnak $a^0 = 1$ az én hatványokról fogalmából való lehozása az, mellyben Szt. ur legtöbb hibát fedezett fel. Itt mondja, hogy én magammal ellenkezem, itt hogy error in principio rejlik, itt hogy más mutatok meg, mint a mit akartam, és itt tesz ki engem főkép nevésgé tárgyaul, mint a kit itt, a mint mondja, igen mulatságos látni. Hogy Szt. urnak ezen állításait, mellyek látnivaló mind csak abból származtak, hogy munkámat meg nem olvasta, hanem a felett csak gondolatokra okoskodott, czafalgassam, nem tartom szükségesnek, mivel kétség kívül senki sincs, ki első tekintetre ne lássa, hogy abban, a mint én a magam hatványokról fogalmából ezen igazságot $a^0 = 1$ következtetem, sem magammal ellenkezés, sem hibás elvből okoskodás nincs, sem pedig nem más mutatok meg, mint a mit akartam. Azzal pedig, hogy világosan megmutogassam Szt. urnak, mikép itt ő tulajdon maga esett épen azon logikai hibákba, mellyekről engem vádol — mit tennem igen könnyű volna — sem őt keseríteni, sem olvasóimat untatni, sem e lapokban a drága helyet vesztegetni nem akarom.

Inkább tartozik ennél a dologra, hogy itt megemlítsen, mikép én, miután a hatványok fentebb előadott fogalmára jöttem, később láttam némelly mathematicus könyvekben valami ollyan határozatot a hatványoknak, mellyet ha Szt. ur meg találna látni, egybe azt mondaná, hogy az én fogalmam a hatványokról, ha

nem egy is a régivel, de csakugyan nem új 's nem az enyim; mert már ez 's ez könyvben, mely előbb látott világot mint az enyim, ott van. Ezt megelőzendő, a hatvány fogalmát mellyre czelozok, ide írom szóról szóra Dr. Taubner Károly ur Tiszta mennyiség tanából. Ki is, miután a hatványok régi fogalmát, miszerint az nem egyéb, mint több egyenlő szorzókból eredt szorzat 'stb. előadta volna, ezt mondja: „De mivel valamely szám első hatványát is mint illyet vesztük, egyes szorzó pedig nem következett szorzatot (azaz, ollyan szorzat pedig nincs, 's nem is lehet, mely csak egy szorzóból álljon) ezen egyenlő szorzók mindig megelőzendők a szorzó 1 által, mely a szorzatot nem változtatja el, és a hatvány határozott jelentekénységére vezérrel, és e szerint a hatvány nem egyéb mint szorzat, mely támad, ha 1 többször ugyanazon szorzóval szoroztatik, és akkor ezen (szorzatot) a szorzó annyadik hatványának mondjuk, a hányzor (az) 1 ugyan azzalszorzotattott.” Ezen határozat, ugy látszik első tekintettel, egészen egy az enyimmal, és még sem egy. Mert akárki lett legyen, ki ezt először kigondolta, erre csak az által kényserítetett, látni való, hogy a hatványt úgy tekintvén mint szorzatot, ha az a -nak első hatványát csak így írnök: a , úgy az nem lenne szorzat, mivel a legkisebb szorzat is két számból áll, egyik a mellyet, másik a mellyel szorzunk. Hogy hát az a úgy tekintvén mint első hatalom, szorzat legyen, mellé írta szorzóul az 1-et, mi által mennyisége nem változik; 's úgy velvén, hogy ez által czelját elérte, (pedig nem érte, mivel az ő határozata, mely szerint a hatvány ollyan szorzat, mely támad, ha az 1 többször ugyanazon szorzóval szoroztatik, az első hatványra még így sem illik, mivel ebben: $1 \cdot a$, az 1 nem többször, hanem csak egyszer szoroztatik az a -val), tovább nem ment, 's a maga határozatát a pozitívus tört, a 0, és a negatívus egész és tört hatalmakra nem alkalmaztatta. Nekem pedig épen az volt czelom, hogy a hatványok ollyan fogalmát keressem, melly minden lehetséges esetekre illejek; 's találtam is, és azt alkalmaztatam is minden esetekre. — Azonban az ut is, melly engem ezen találmányra vezetett, egészen más mint lehetett azó, ki a hatványoknak fentebb előadott fogalmát szerkesztette. Nekem ugyanis egyszer, midőn a hatvány fogalmáról gondolkoztam, hirtelen az villant mintegy keresztül egyamon, hogy a 0 hatalomban és a negatívus hatalmakban, vagy akarjuk vagy nem, mindenütt ott van az 1, a honnan egyben azt hoztam ki, hogy ott kell annak lenni a pozitívus hatalmakban is. Továbbá, abból, hogy a negatívus hatalmakban az a osztó az 1 osztandó, csak-hamar azt hoztam ki, hogy a pozitívus hatalmakban meg, mivel az osztásnak a szorzás az ellenkezője, az a -nak szorzó az 1nek szorzandó szerepet kell játszania. Kiírtam hát a pozitívus hatalmakban is mindenütt a szorzandó 1-et, 's így a hatványok általános és egyszersmind igen egyszerű fogalma csakhamar készen lett nem kis örömmre. Ámbar tehát az én hatványokról fogalmam külsőképen egynek látszik is a fentebb előadottal, de attól mind czéljára, mind feltalálása módjára, mind alkalmazására nézve egészen különböz. (Folytatatik.)

nak ismét a táblabíróknak és appertinentiájának bús merengésbe elmélyedni mindig szeretett régi hajlamai. A szivarfüst, orra előtt vonulván többnyire el, könyvekben áztatja majd mindig szemét és kedélyét a szomorúság keserveivel tölti el. Feje az erős füst örökös szaglására miatt elkábul és tisztán nem eszmélhet. Szája ízét és gyomrát a szivarnak leve keseríti és rongja meg, tehát nem emészthet. — 's mit tegyen mindezen zsibbasztó körülmények között? Talán derült kedéllyel tekintsen a jövőre? Talán a gondolkodásra fáradságot vegyen magának? Talán azon igyekezzék, miszerint mindazt, mit olvas és hall, meg is emészte? O nem, ő mindezeket nem teheti, — neki szivaroznia kell, mert ő nem pipázik; ő tehát aggódik vég, határ és mérték nélkül. — És különös! mivelhogy az emberiség bizonyos stadiumok szerint halad és ezeket rendszeren egyegy nagy világesemény jelöli, mind ennek dacára mintegy tömött hadtest nyomul előre mégis az újabb kor polgárosító hatalma, 's a haza feltartóztatatlannal halad gondviselés-jellel rendeltetése felé, — perse, ma úgy mint ez előtt füst, csak hogy most már másféle füst között. Es ki tudja, mit rejt a jövő, titokteljes méhében? Meglehet, hogy csak egy pár év a köz, 's a juhászbandának is utni fog órája, 's ebből mi minden fog következni? 's meddő állhat ezentúl még meg az európai aequilibrium? azt — mai napság senki sem tudja.

Es valóban, minden oly irányt kezd venni mind inkább, miszerint nem sokára talán el fogjuk mondhatni: nines pipa több! de már azt, hogy nines aggodalom! el fogjuk-e valaha dalolhatni? az egészen más és igen nagy kérdés! Ha esalni nem akarjuk magunkat, ha figyelmeztünk arra, hogy ma a bevégzett tények politikájának korszakát éljük, el kell ismernünk, hogy a szivar győzedelme a pipa felett, marandó határozó és bevégzett, és így valamig a szivar élni fog, lesznek mindig aggodalmak is. Es ezen eszmével meg kell barátkozni. Diéta és gravámen, táblabíró, szivar és aggodalom, összenőtt fogalmak. Még kevéssel ez előtt indítvány, ellenzék és körlevél, egy-oly háromságot képeztek, melyet egymástól elváltan gondolni alig lehetett; de már most ez némileg változni indul. Valamint az emberi ész találékonsága sokban kimeríthetetlennek látszik, 's egyik találmány, divat, eszme és forma combinatio a másikat űzi, hasonlag leszünk 's vagyunk aggodalmainkkal is, melyek különböző fajtája még soká, 's talán mindig egymást fogja kergetni.

Nines a természetben egy falevél vagy fűszál sem, mely egy másikhoz tökéletesen hasonlítana, és épen ily végtelen az aggodalmak tarkasága is. Vannak nálunk például, melyek legmélyebb, vannak méltó, vannak nem mindennapi, vannak bús, vannak keserű, vannak sajnó, vannak régi, vannak minapi, vannak legújabb, vannak végre ellenzéki és conservatív aggodalmak. Azonban ki győzné mind ezeket előszámlálni? példa legjobban fogja a dolgot világosítani. Vegyünk például egy táblabíró és tegyük fel, hogy ellenzéki. O most aggodalomteljes napokat él, pedig reá 's mosolygott egy időben a boldoglet és örömeinek bájtel hajnala. Voltak idők, midőn azon közbirtokosságban, hol legelőször megpillantá a „magyar“ csillagokat, meglegedetten folyt az ő napjai. Történetesen esekely birtoka mellett, a más földjén tarthatta marháját, a más vetését étette tőben, más kőszőlőjét gázoltatta őszkor le. Táblabíróknak nem tanult ugyan semmi egyebet Kövy jusprivatumánál, és olvasottsága is igen csekély volt, de azért mégis rövid idő alatt igen eszes ember hírére tudott emelkedni. Es ez nem is leheté másképen. Mindkét alispán testi és lelki barátja volt — ugy activ mint passiv perai előtök folyának — az első lehetó gyorsasággal, az utóbbiak more patrio szép lassasággal. A fő- és albirák legtöbbjével, vagy együtt járt az iskolát, vagy együtt tölté a jurateriát. Ily körülmények között, ugy hullott asztalára a jobbnál jobb exmissio, mint a majusi jótékony harmatnak gyöngyesepeji zabvetésére. A tagosztály és mezei rendőség még oly ismeretlenek valának, mint Oregonnak sivatagai, a váltó még nem volt feltalálva, esődtörvény még nem volt meghozva, sokkal könnyebben adták az intradominiumot. Egy pár közzelfekvő nagy uradalom fiskalutusa, mint mellékes foglalatosság, nem vala megvetendő. Jó fizetés mellett kényelemmel leheté vinni e hivatalt. A főnökség nem kívánt sokat, ha a táblabíróknak és egyszersmind uradalmi fiskálisnak történetesen kedve kerekedett közgyűlésen a földesuri jogok és érdekek ellen czifra szónoklatban detonálni, és uraságára nem tön legkisebb benyomást, és ha udvarolni talált hozzá menni két háromszor egy évben táblabíróknak, a háziasszony kedvessége és szeretetreméltósága mindig ugyanegy volt, és táblabíróknak bizonyos leheté, hogy asszonya, elbájoló kedélyességű hangon, őt mindig „édes fiskális urnak“ fogja nevezni, mialatt a háziúr vendégét mindenkép szivesen látandja, és magát nagy nehézség nélkül engedendéi meggyőzteni arról, hogy igen mély politika fekszik benne, ha megyékben a nagy uradalmak, fiskálisai „szabadelvűsége“ által népszerűsítetnek.

Ily kedvezőleg folyván táblabíróknak dolgai, gondolhatni, hogy vagyona mindinkább gyarapodott, hasa mindinkább domborodott. 's ha életének anyagi részével meg leheté elégedve, mennyivel számosabbak valának szellemi életének lénypontjai! A cholera felhagyott volt dulásaival, 's épen együtt tilt az 1832-diki országgyűlés. Megyéjének ege tiszta volt mint a hegyi patakunk vize — főispán vagy helyettes ritkán mutatta magát — conservatív vagy kormány-pártnak híre sem volt, barátjainak tulnyomóságát megyei gyűlésen, törvényeseken, tiszt- és követválasztáson veszély nem fenyegette. A korteskedésnek volt már divatja, de nem akadt felrajta senki, és noha nemzeti veszélynek kikiáltva nem volt, de oly szemtelenül mint ma, még sem gyakoroltatott. Megyéjének székhelyére, a casinóba rendszeren járt a Jelenkor. Allgemeine és Kossuth országgyűlési tudósítása. Angliában épen a reform körül működtek — Varsót csak másfél évvel

előbb foglalta el a muszka; — vallási sérelmek, Erdély viszálykapcsolása a hosszú fuvár és a bárány-dézmanak eltörlése forogtak épen szőnyegen, és így volt szívréható szónoklatra alkalom elég. Még akkor elég volt a földesuri jogok, a muszka és papság ellen detonálni, elég volt a Jelenkört olvasni, a „Hitel“ből idézgetni, hogy valaki igen okos és valóban szabadelvű embernek tartassék; még akkor a közvélemény kristály-tisztaságát, ugyszólván szűzességét, nem zavarta meg semmi ármány, 's a haza boldognak érezte magát azon egyedül üdvözítő hitben, hogy ha a magyart az olyan tapasztalás edzette és gondolkodás érlelte férfiak mint táblabíróknak, a tétongó örvény széléről vissza nem rántják, ugy örökre veszte és diestelenül felejtve van. Szóval: táblabíróknak népszerű és boldog volt, mert méltó és mélyebb aggodalmak ritkán, sőt ugyszólván soha sem zavarták kedélynek derült, és egy még szebb jövőt sejtő hangulatát.

Azonban ninesemmi marandó még a magyar csillagok alatt sem. Az 1836-ki országgyűlés nem a legmegnyugtatóbb hangulatban alakult társaság tagjai kezdének, 's táblabíróknak szép és háborítatlan folydogáló napjai is itt teltek végüket. És ő aggódni kezdett — aggódni a legkülönbözőbb okok miatt, melyek sokkal érdekesebbek, semhogy azokat egy következő cikkben elsorolni, fölhevítva ne érezzük magunkat.

A dunatiszai csatorna társaság X. társasági közgyűlésének jegyzőkönyve. F. é. november 16-án sz. k. Pest városában nmu Gyürky Pál ur ő excellja elnöklése alatt a dunatiszai csatornatársaság közgyűlést tartván, elnök ur ő excellja szives üdvözlését előre bocsátván azon ohajtását nyilvánítá, hogy miután ezen két ízben is a hírlapok útján kihirdetett közgyűlésre a dunatiszai csatorna vállalat tárgyában alakult társaság tagjai nagyobb és teljes számban megjelentek volna, 's miután a megbízott választmány Beszédes J. ur tervére vonatkozó mindenemű adatokat már megszerzett, ez alkalommal a csatornai vállalat jövődjét biztosan elhatározhatni. Bemutatván ezután az 1845-d. évi június 3-dik napján tartott közgyűlés óta folytatott választmányi ülések jegyzőkönyveit, ugy Klenze, T. Clark és Fynje urnaknak a tárgybéli véleményeit, azoknak meghiúsítását és tárgyalatását kikérte. Jelenté egyébiránt, hogy miután Beszédes J. ur terve ellen a hidrotechnikai oldalról formált ellenvetések már eloszlatták, és e terv kivételősége e tekintetből kétséget nem szenved, jelenleg egyedüli nehézségül a költségeknek, melyek a csatorna elkészítésére kiszámítatnak, nagysága vétethetik. Hogy azonban e tekintetből is a választmány e vállalat sikeresítésére már is kedvezőleg intézkedett, kitetszik abból, hogy Fynje urnak 18,500,000 pftban előszámitott és csatorna költségei öszvege, Clark ur későbbi nyilatkozata által 12,313,988 fra, cornish-géppel 9,034,000 ft, Beszédes J. ur későbbi hiteles adatokkal támogatott nyilatkozatával, ha az egész csatorna emberi erővel ásatnék, 12,625,875 pft, ha pedig vizerő is használtatnék, 6,000,000-ra leszállítottat. A csatorna kiagyozás-költségei is, melyek 4 millióra rúgnak, és melyek a bajországi Lajos-csatorna példájára nélkülözhetők, befoglalvatván, és azért, miután más részről kereskedelmi adatokkal a csatorna remélhető jövődelmei már is 350,000 pft-ra számíttatának évenként, jelenleg az lenne tökép elhatározandó: vajjon az arány, mely a csatorna remélhető jövődelmei 's annak költségei között létezik, oly kedvező-e, hogy már jelenleg is a csatornavállalatnak tetleges alakulását javasolni lehetne, ha t. i. a pénzviszonyok arra kedveznének.

Ezek kölesönös meghányatása után, a felolvasott nov. 13-án tartott választmányi jegyzőkönyv helyeseltetvén, ennek folytatban előterjesztett elnök ő excellja által azon levél, melyet a társaság titoknoka épen csak a közgyűlésben kapott mélt. b. Sina Gy. urtól. Ezen levélben az említett báró azon kívánságát fejezi ki, miszerint azon folyamodása, melyet ő es. kir. fenségének a tőg nádornak a dunatiszai csatorna dolgában benyújtott, az illető helyről vétetnek ideiglenesen ki, és terjesztetnek ezen közgyűlés elibe, mely kívánság folytatban az idő rövidsége miatt nem látván magát a közgyűlés azon helyzetben, hogy e folyamodásnak maga elibe terjesztése iránt intézkedhessék, felhívta kelle magát éreznie megnyugodni azon értesítéseken, melyek ezen folyamodás tartalma iránt az elnök ő nmlga által a közgyűléssel közöltettek, 's abban pontosulnak: miszerint b. Sina Gy. ur által egy folyamodás terjesztett fel azon kérest előterjesztő: hogy a nm. kir. helytartótanács ne adja ki engedélyt valamely más csatornavonalba eső irányban vasutat építeni szándékozó társaságnak mindaddig, míg a mai közgyűlés eredménye tudva nem leund, és pedig annyival kevésbbé, mert a csatornatársaság már is tetemes költségeket tévén ennél fogva is méltányosnak tartathatik, hogy azon esetben, ha a pestszegedi vasut társasággá átalakulni kívánna, különösebb figyelemre méltatassék, mely közbejött körülményt a közgyűlés fontolóra véven, 's ideiglenesen működését felfüggesztvén, miután később b. Sina Gy. érdeklött folyamodását eredetijében maga elibe terjesztette 's átlátta volna, hogy annak tartalma az elnöki előadással lényegében egyezik, 's miután a pestszegedi vonalnak jelentőségéről és az ország érdekei által követelt voltáról is teljesen meggyőződött volna, szükségesnek tartá azon meggyőződését nyilvánítani: hogy azon esetre, ha az említett vasuti eszme valósítása, oly nagy tekintélyű pénzhatalmak hozzájárulása, sőt egyenesen célre-állása által, mint a millyenek közé a közgyűlés mélt. b. Sina Gy. urat számítja, kivételőségi valószínűséggel felruházatnék 's m. b. Sina Gy. a csatornatársaságot további részvételével szerencsésíteni többé nem kívánná; ez esetben mélt. b. Sina Gy. urnak a pestszegedi vasut létesítését szándékló lépéseireh csatlakozni 's vasuti társasággá alakulni hajlandó volna, a nélkül mégis, hogy

más építkezni kívánó vasutttársaságok előtt a csatornára tett költségeinél fogva valami előnyt igénybe venni kívánna, mert meg van e közgyűlés győződve, hogy e tekintetben a fenálló törvényektől kell szükségkép mind a legfelsőbb kormányzásoknak, mind a vállalkozóknak irányukat venni.

Felolvastatván erre a f. é. nov. 14-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve, az abban indítványozott felmentés és egyéb befoglalt jelentések helyeseltettek, és határozatott: főr hogy Beszédes J. ur tervéi, valamint a külföldi mérnökök véleményei is elismerő levél mellett az elnökségnek átadassanak. — 2or A jelentésben foglaltak részére javasolt befizetések, a jegyzőnek megajánlott havifizetését is ide értvén, elrendeltetnek oly formán, hogy Beszédes ur által a jegyzőkönyv aláírassék és nyugtatványban elismertessék, mlkép, ha a társaság csatornát nem építene, ő magát a társaságtól kielégítettnek ismeri el. — 3or A lánchíd-építési hivatal követelése kiegyenlítésére kiküldetnek mélt. gr. Dessewffy E., Koller Ferencz, Vodjaner S., Beszédes J. és Veber János titoknok urak, hogy azon elvnek figyelemben tartása mellett, miszerint csak azon furészszókók térítésesnek meg a kölesön-ajánlottak közül, melyeknek elrontása vagy elvesztése kimutathatnak, azon eszközök ára iránt határozólag egyezkedjenek és azt ki is fizetessék. — 4er Az ajánlók névjegyzéke az újságban nyomassék ki azon mennyiségű kitételével, mely mindenkinek visszajár, szabadságában állván mindenkinek azt, azon oknál fogva, mivel a csatorna tervének vizsgálata külszorgói mérnökök által már megtörtént, Vodjaner S. kereskedelmi házánál 1847-ki január 1-től aprilis 1-jeig Pesten felvehetni. Azon részvényesek pedig, kik behagyják illetőségeket, biztosítatnak a felől, hogy ha a társaság vagy annak egy része által vasut építetnek, a vasuti részvényekben részesítettetni fognak. Egyébiránt ha a társaság a csatorna-építést teljesítésbe veendé, biztosítatnak azok is, kik illetőségeket felveendik, hogy az aláírt összeghez képest a csatorna részvényeiről rendelkezhetési jogukat meg fogják tartani. — Veber János m. k. titoknok.

IGAZÍTÁS. Hi adónk 503d. számában Beszédes József válaszában a 4. szakasban „a 0-on atól két labra“ hely. olv. „a 0-on atól két labra“; további a 8-dik szakaszban „egyikből két másikból“ hely. olv. „egyikből két másikból nyolcz év alatt“; végre ugyanitt 2 sorral alább „800,000 pft“ hely. olv. „800,000 pft.“

Megyék

TEMESBÖL. Temesvár, dec. 5. Közgyűlésünk folytán mltagos főisp. helyettes ur indítványára fenséges nádorunk szerencsés feljavulása fölött örvendező felirás határozatott azon remény kifejezésével, hogy az elmaradt nádori ünnepély megtartására mielőbb alkalom fog szolgáltatni. — Ezután olvastatott ns Vasmegeyének a württembergi beköltözötték iránt köröztetett levele, melyben ezen szerencsésnek irányában a fentisztelt megye nem épen kiméletes kifejezésekkel él. Mire Vasmegeyének megiratni rendeltetett: hogy Temesmegeye a bevándorlásokat főleg statusgazdasági tekintetben nemcsak ártalmasoknak nem tartja, sőt inkább saját tapasztalata folyamán üdvöseknek találja; azon kifejezéseket pedig, melyek e levélben egy szomszéd nemzet irányában használtatnak, méltó megütöközéssel olvasta. — Pótlólag közlöm gr. Apponyi György másodlökanzellár ő excellja válaszelevélét. „Tek. kk. és rrk. ő es. kir. felsége legmagasabb kegyelméből magyar kir. udv. másodkancellarrá lett kinevezetésem folytán hozzáim intézett felette beces üdvözlő levelek, melyet legáltalás örömrézzel fogadtam, annál mélyebben hatotta át keblemet, minél hívebb tolmácsát találtam benne azon elveknél és szent kötelességeknél, melyeket nyilvános munkalódásaim és legbuzgóbb igyekezeteim irányul és céljául tűztem ki magamnak. Valamint azt a tek. kk. és rrk. melegen érzik, ugy engem is csüggedetlen törekvésemre lelkesít azon erős hiedelem, hogy szeretett 's a természetből oly gazdagon megáldott honunk a legjobb fejedelm 's a haza polgárainak erőteljes közremunkálása által boldog javát 's tökéletes felvirulást biztosan remélhet. Es szintugy magamnak vallom azon szilárd meggyőződést is, hogy azon pályán, mely hazánk előtt nyílik, a biztos haladást csak a kormány gondos, de tényleges vezérlete, nemkülönben azon, a t. kk. és rrk. által kiemelt haza és kormány közti őszinte bizalom fenntartása és szilárdítása eszközölheti; midőn tehát személyem iránt nyilvánított nagybecsű bizalmokat édes örömmel 's legszívesb köszönettel fogadom, jelen hivatalos állásomban kétszerre örvendetes, hogy a tek. kk. és rrk. honunk átalakulását azon öszvényen tartják legbiztosabban elérhetőnek, melyet részéről is mindig legüdvösebbnek és legalkotmányosabbnak tartottam. Adja a jó gondviselés, miszerint a tek. kk. és rrkkel állandóan e téren találkozzva, terhes hivatalos pályám lefolytatban buzgó hazafiságukban mindig oly erős támaszt nyerhessek, milly szent fogadásom, hogy legkegyelmeseb királyom és szeretett honom javáért és dicsőségeért buzgó lelkiülett alkotmányunkhoz 's fenálló törvényeinkhez hűn ragaszkodni, édes hazám szellemi és anyagi kifejődését és boldogságát, a törvényes rend fenntartását biztosítani, előmozdítani legtisztább, legbuzgóbb hazafiságból szakadt egyedüli cézom.“ — A védegyeletnek abeli folyamodására: hogy a megye végzésileg mondja ki, miszerint csupán a pesti „iparműtár“ból fogja beszerzeni szükségét, határozatott: hogy jövőre előre fog hírlapok útján minden, a megye szükségének beszerzése iránt tartandó árlejtés közhírre tétetni és a kk. és rrk. a vállalkozók közt az iparműtárt örömmel fogják üdvözölni. — Veröze megyének a fumej vasut pártolítására felszólító levele az országgyűlési utasítások kidolgozásával megbízott választmányhoz utasítatott. — Az ittott feltűnő közinség ügyében főisp. helyettes ur indítványának folytán a földesurak a szülkölködők felszólítására felszólítottatni rendeltettek, a mennyiben pedig erre a földesuradalmak képek nem lennének, az illető tisztviselők ebéli jelentése nyomán a megyei rrk. fog-

nak módokról gondoskodni, melyek által az inséggel küzdőkön segíthessenek. — Ezután Szögyényi László ő vezetésével másod-alkancellárrá lett kinevezése miatt üdvözlő felírás határozatott. — Boldogult jeles hazánkja és egyetemi tanár Horvát István nevezetes és pártatlan könyvtárának az országos könyvtár számára leendő megvétele iránt költ nádori levél az országgyűlési választmányhoz utasított. — Pozsonymegye azon levele, miszerint Erdély Magyarország lenne csatolandó, és hogy e tekintetben éppen most mindent el kellene követni ezen ezél kivételre, tudomásul vétetett, miután e megye már az egyesülés tárgyában Erdély irdeit felszólította. — Olvastattott ezután Krasznamegye azon levele, melyben panaszok adja elő, hogy neki legfelsőbb parancs következtében az erdélyi országgyűlésre követeket kelle küldeni, és felszólítja a megyét, hogy az 1836. 21. t. cikknek végrehajtását sürgesse; mely levél az országgyűlési választmányhoz utasított.

TORONTÁBÓL. Nagy-Becskerek, dec. 5. Közlebbmult november 30-án kitűzött sorszerinti közgyűlést főisp. helyettesünk ő mlsga minden honfi keblét örömrzésre gerjesztő azon jelentéssel nyitá meg, hogy ő fensége a nádor egészségi állapota jobbra fordulván, a nemzeti csapás, mitől annyira rettegünk, elhárított, indítványozván, miszerint ebből eredett őszinte örömeztetésünk, jövőre pedig azon legforróbb kívánatunk, hogy a mindenható ő fenségének nemzeti legdrágább kincsül tekinthető életét évek hosszú során tartsa meg, jegyzőkönyvbe iktatassék, mit a kk és rrk hangos éljennel viszhangzának. Ennek folytán rendszerinti alispánunk a megye közállapotjáról szóbeli jelentést tön. Ebből értesültünk, hogy a hadi pénztárban jelenleg 4033 ft találatik, de adófelében 73 855 ftal tartozunk; a házi pénztárban pedig 80,307 ft létezik. Az igazság-kiszolgáltatását tekintve tudósítottunk, hogy a most bevégeztet polg. törvénysekben 70 felebbvitt pör vizsgáltatott meg, megvizsgálattalul csupán két pör maradván; a rabok száma pedig öszvesen 338ra megy, kik közül 230 a tömlőczen tartatik, ezekből 39 elítélletlen részint pör alatt, részint felebbvitelben, elvégre szabadon 108. A közbiztonság, kivéve az újpesti járásban történt gyújtogatásokat, kielégítő, de ha a szüktermés által előidézhető inségre nézve ellátás történni nem fog, annak szomorú következményeitől tarthatunk. Az egészségi állapot szinte megnyugtató ugyan, fölhillja azonban az előterjesztő alispán a megye rendit kórházak felállítására. A megye rendei ime jelentést kedvező tudomásul vevén, a fenyegelő inség eltávolztatására, meg e megyei közgyűlés folytán intézkedni kívántak; a kórházak felállítására nézve pedig meghagyatott a tisztá küldöttségnek, mikép és minő helyeken leendő felállítására iránt, czélszerű javaslatot készítsen, a jövő közgyűlésre bemutatandó.

Ezután a majusi határozathoz képest, miszerint jövőre minden közjogi kérdés csak a sorszerinti közgyűlésben, melyen a jelenlegi is, határozatott fölvetetni, következő tárgyak kerültek köztanácskozás alá: Pozsonymegyének egy külön hivatalos hirdetményi lap létesítésére nézve költ levele. Illy hirdetményi lapot a megye rendei szinte czélszerűnek találván, Pozsonymegye fölírását szinte pártolják. — Szabolcsmegyének a főispánok 's azok helyetteseinek a törvényszéknei elnöklése ellen köröztetett levele a pártokat egymás ellen élénkebb tusára hívá ki. Ezen kérdés nevezetes szótöbbséggel akép döntetett el, hogy a megye rendei a levélben elősorolt elveket nem osztván, 's így a főispánok, vagy ezek helyetteseinek a törvényszéknei elnöklését sérelmesnek nem tartván Szabolcsmegye levelét nem pártolják. A hevesebb vitának ezen eredménye koránsem ragadá el a conservatív pártot, hogy tulnyomó erejét ismerve, bármi tulzások kísérletébe bocsátkozzék, hanem szeme előtt tartva az alkotmányos elvek mellett következetes küzdést, minden határozataiban azokhoz hű maradt, és így a türmezei nemesség levelére is elhatározák, hogy a megye rendei Türmező közönsége ügyeit figyelemmel kísérvén, ez erdemenbeni nézeteiknek a körülményekhez képesti előadását a jövő országgyűlésre magoknak fentartják. — Zalamegyének az ágostai vallásnak tanintézetinél létezett magyar nyelvűvelőtársulatot állítólag eltiltó kormányrendelet által ejtett sérelme nézve következő határozat keletkezett: „Mint hogy a közlöttekben a magyar nyelvűvelőtársaságnak ellátása világos nem lenne, de fel sem tehető, hogy a mlsgu m. kir. helyt.tanács oly tartalmu intézvényt adott volna ki, mely által a hazában diplomatikai polczra emelt magyar nyelv művelését és terjedését gátolni kívánná, azért a megye rendei ez alkalommal ugyan fölírast nem tesznek; miután azonban a megkereső nemes megye e tárgyban már a mlsgu m. kir. helyt.tanácschoz fölterjesztést tett, mennyire a dolog valóban ugy állana, mint előadatik, 's a sérelem adatokkal igazoltatnék, ha nemes Zalamegye időközben orvoslást nem nyer, ebeli sérelmét a megye rendei az országgyűlésben istápoltatni határozák. — Vasmegye levelére, melyben hazánkát a német néptaj salakjának tömeges megrohanásától ótalmoztatni felsőbb helyen szorgalmazza, keletkezett határozatnál fogva Torontál rendei a külföldi néptaj bejöveteleének általános meggállását, épen a földművelés és gyármunkák körüli foglalkozás előnyeit tekintve, nem pártolhatják ugyan, egy honosítási törvényt hozatalát azonban forrón kívánják, valamint a jelen év mostohaaságát tekintve, miután az ország az 1792. 11. törv.cikkben világosan befoglaltatik, Pozsonymegyének e tárgyban költ levelét, valamint Krasznamegyének is a részek visszakapcsolatását szorgalmazó levelét Torontál megye rendei a közlebbi országgyűlésben magok részéről is istápolni, hazafüli köteleességöknek tartand-

ják. — A naszaui, badeni és hesseni nagyhercezségek statuskölesőnei iránti sorsjegyek elkoboztatását rendelő helytartósági kegy. intézvényre költ határozat ekép hangzik: „Mint hogy hazánkban eddig bármilly sorsjegyek eladása divatozott, azért azoktól, kik illy sorsjegyeket már jóhiszeműséggel szereztek, a megyei rendek az elkobzást kivihetőnek nem tartják, tekintve azonban az 1791. 31. törv.cikknek rendelkezését, mely által minden illy sorsjátékok tiltva vannak, jövődre nézve méltányolják a mlsgu m. kir. helyt.tanács gondoskodását, 's ennélfogva a tisztelt főkörmányszékhez felírast határoznak, hogy az eltöltés neesak a kérdésben forgó, hanem minden egyéb, a felhívott törvényezik által világosan tiltott sorsjátékokra nézve is terjesztessék ki, és hogy e tekintetben még bővebb ellátás tétessék, e tárgyat a jövő országgyűlésre, a már e részben fenforgott értekezések folytán, felterjesztetni rendelik. — Az 1844. évi 2ik törv.cikk rendelkezésének a g. n. e. szerzetásuakra is lett kiterjesztése iránt a mlsgu m. kir. helyt.tanács által kiadott 's karloviczi g. n. e. metropolita által hosszú magyarázatokkal bővített kegy. intézvény érdemében határozatát lön, hogy a megyei rendek a fentebbi kegyes intézvény által ő es. kir. felségének az 1791. 27. törv.cikknel fogva kiadott rendelkezést azzal, hogy e mellett az 1844. 3. törv.cikk a maga épségében fenmarad, 's hogy az átmenetre, 's a g. n. e. papok általi csábításokra nézve az intézvényben foglaltak viszonyosan az egyesült görög szerzetásuakra is egyenlően értenek, tudomásul veszik, 's törvénybe-iktatás végett a jövő országgyűlésre feljegyzik. — A nádorfejérvári es. kir. ügynöknek legfensőbb helyen tett azon panaszára, hogy hozzá e megye alispáni hivatalától magyar nyelven szerkesztett levelek ugyan is intézettek, 's ezeket ő a nyelv nem tudása miatt vagy visszautasítani, vagy tárgyalás nélkül hagyni kénytelen volt, legfelsőbb parancsból keletkezett két rendbeli helytartósági kegyes intézvény oda utasítja a megyei rendeket, hogy az e tárgyban már intézvényeztet legfensőbb határozathoz alkalmazkodjanak. Rendszerinti alispánunk ezen tárgyat földerítendő, kijelenté, hogy e panaszú ügynökhöz a megye részéről intézetni szokott leveleknek magyar eredeti szerkezete mellé mindenkor deák fordítás is szokott esatoltatni, mely állítását egyszersmind igazolandó, előmutatott két rendbeli levelet, melyeket a Belgrádon lévő ügynök fölhozta, 's saját peccsével ismét lepeccseltelve visszaküldött, 's miután ezek a gyűlésben felbontattak, a megye rendei az alispáni előadást tökéletesen igazoltatnak találták, valamint arról is meggyőződtek, hogy a visszaküldésnek épen semmi oka fen nem forog, még pedig annál kevésbbé, mivel e részben épen e panaszú ügyvivő mellőzi el azon felsőbbi rendszabályokat, melyek őt oda utasítják, hogy a megyei törvényhatóságokkal deák nyelven levelezen, 's mikit ő eddigelé a német nyelv kizárólagos használatá által megszegett, miert is a mlsgu m. kir. helyt.tanácsnak azzal fog jelentést tétetni, hogy a fölmutatandó levelekből a folyamodó ügynök panaszának valótansága kitünvén, az e megye alispáni hivatalának deák fordítással fölkesztetni szokott magyar levelei elfogadására utasittassék. Soronkivüli közgyűlésünk jövő évi januar 21én fog tartatni. — Rend. lev.

BUDAPESTI HIRHARANG. Néhány hónap előtt, mikép akkor említettük is, Budán egy szegény lyányt elgázolt egy kocsis, ki rögtön néhány forintnyi büntetésre ítelteték; a lyány rokoni ezen lágy büntetéssel nem érték be, hanem fölebbvitelhez folyamodtak, 's e napokban kedvező ítéletet nyertek, mely szerint a kocsis gazdája a szerencsétlen lyány azon alkalommal ellopott pénzét 's egész karát, az igen tetemes gyógyítási költségekkel együtt, megteríteni tartozik, mi igen szép összegre rug, 's például szolgálhat jövőendő esetekre, hogy mikép kell az illy embergazólakat büntetni. Ez esetben mindazáltal még ezen igazságos eljárás sem orvosolhatta a bajt, mert a kérdéses hajadon annyira megsérült, hogy korábbi egészségét soha nem fogja többé tökéletesen visszanyerni. *) — Bécsben egy háziur lakosinak hagyá házá végintézetileg, oly módon, hogy mindnyájan szállásbér nélkül használhassák mostani lakásukat. Néhány pesti háziurnak megemlítők e nagylelkűséget, de ők vállvonitva csak azt feleleik, hogy ők bizony nem hiszik, mert ez lehet ugyan, de nem valószínű és épen nem esik az utánozhatóság körébe. — Néhány nap előtt O-Buda előtt a sokszor nevezett „Radl-wirthshaus“ közelében egy uraság hintójáról a börtládakat lementették, mikben közel tízezer pengő forintnyi érték jutott a zsványok birtokába. A ládákat feltörve és üresen megrelék ugyan a Duna partján, de a zsványok minden nyomozással dacolnak. Ezen tanya félelmesen hasonlít a terracínai fogadó elhiresült vidékéhez Olaszországban, 's valóban megérdemlené már, hogy valahára történnék körülte valami gyökeres orvoslás. — Mult hétfőn délellé a hatvanintezében egy reményteljes utzasuhancz egy aranyműves kirakatát betörte, néhány gyűrűt és aranylánczot kiragadott belőle és futásnak eredt. de köd nem levén csakhamar zsákmányával együtt kézre került, 's most már vaslánczot visel, hogy ezen irányu szenvedélyes vonzalma legalább némileg kielégíttessék. Ezen suhancz oly fiatal, hogy idővel igen magosra viheti őt csillaga. — A hajóhid világitása ellen igen sok a panasz, 's mondják, hogy e sötétségnek a pesti kocsmárosok okai, kik ohajítják, hogy kevésb ember menjen Budára ráczürmöst inni; a bérlő ellenben azt gondolja, hogy a szen-

vedélyes kocsmalátogatónak hiába ég a lámpa, a színházlátogatók száma pedig nem oly nagy, hogy különös tekintetet érdemlénének. Így van az, a sötétség okozói soha nem fogynak ki a legkülönbözőbb mentségekkel. — A tűzfának ára ismét két forinttal csökkent, a vágatás és behozatás díja ellenben magosbra szökken. — Most már, mint tudva van, szabadon lehetne borjúkat vágni, és irtagnak sem láthatni borjut az egész városban, a mészárszékeket kivéven; ha a marhavágás is fölszabadíttatnék, talán még az is megérnök, hogy az ökrök is kifogyának, mint az övilági mammutok. Csak nem lehet a mészárosokon kifogni, 's utóljára valamennyi tehén inkább meddő marad kedvökért, csak hogy olesó borjut ne kelljen szülnie! — Tánctüvegalmakra már is nagy készületek történnék, melyek sejtetik, hogy igen vig lesz a farsang, és ez természetes, mert drágaság idején kevesebbet eszik az ember, és ures hassal könnyebben ugrálhat. — A zálogházat annyira látogatják az emberek, hogy sokan csak harmadnapra juthatnak be, 's mennyi van e mellett oly zálogház, hol hatvanat fizetnek száztól, és mily nagy a könyvelmük száma, kik ezen utóbbiakról sem irtóznak, csak hogy pillanatnyi vágyaikat kielégíthessék. Így például mult vasarnap szólevén valahol arról, hogy Vácra kellene rándulni a vasuton, egy ifju tüstint peccsétgyűrűjét küldé zálogba, hatvanos uzsora mellett, hogy ő is részesülhessen a vaczi mulatságban, mely főkép oly rosz időben bizony elég silány lehetett. De mit tesz az, ezen ifju azért egy év mulva mégis fényes sikerü szónoklatot fog tartani valamely megyében a közzagadszatról! — A hajóhidat már ki akarják venni, mivel attól félnek, hogy a révészek egészen kiesnek „szokott modoruk“ gyakorlatából, ha még sokáig talpon marad a hid; különben is ezen hatalmas urak kerekén oda nyilatkoztak, hogy ha karácson előtt nem szedetik ki a hid, karácson után ők nem fognak evezőhöz nyulni, és ugyan ki merne velők dacolni? ☉

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. A dec. 2kai Times folytatja Franciaország iránti szelidebb, 's nyilván Palmerston lord számára írott cikkeit. Eszámában azt bizonyítgatja, hogy Anglia azzal, hogy jövődre való jogait a spanyol házasságban fentartotta, már mindent megtett, mit tehetett 's kellett tennie. Reménye van, hogy Isabella királynéknak nem sokára gyermekei levén minden vita fölőleslegessé fog válni e kérdésben. „Többire nézve is, a spanyol ügyek, melyek még sokáig fog fognak mostani állapotukban maradni, Anglia külső politikáját nem szabályozhatják. Sőt Anglia és Franciaország érdekei parancsolják, hogy közös politikát kövessenek, mint hogy az északi hatalmasságok utolsó lépése világosan mutatja, hogy ez Europa biztonságára nézve sürgetős. A két status feladata most, Oroszország ellenében résen állni, és ismét helyreállítani azon egyetértést, mely Europa alkotmányos két nagy nemzete közt bár soha ne zavartatott volna meg.“

Ellenkezőleg más tudósításokkal a M. Chronicle azt mondja, hogy a kísérletek, mikit a kormány Warner kapitány duló találmányával a tengerpartokon legközelebb tette-tett, e találmány hasznavehetlenségét bizonyították be.

FANCIÁORSZÁG. Egy francia lap dec. 3án ezt írta: „Palmerston lord langyos és szabatos tiltakozása Krakó bekebelezése ellen, már több napja, hogy Bécsbe elküldetett, ellenben Guizot ur még el nem küldötte Franciaország ellemmondását. A Tuileriák cabineté elegendőnek vélte, diplomatikai ügyviselőit odautasítani, hogy az udvaroknak ideiglenes előterjesztéseket tegyenek, 's mielőtt formaserinti tiltakozást indítaná el, egy lépés eredményét várja; melyet Svéczia, Spanyolország és Portugalia udvarainak tett, miszerint ezek mint az 1815i szerződések aláírói, Franciaországgal egy collectiv tiltakozásra egyesüljenek. Tehát a négyes tiltakozás nehezen fog két hét előtt elküldethetni.“

Paris, dec. 3. Tegnap a külügyi ministeriumban cabineti tanács tartatott, melyben a Presse állítása szerint Guizot ur Krakó bekebelezésének jelentésére adandó feleletet olvasta fel. A Revue Nouvelle, melyről azt tartják, hogy hivatalos forrásokhoz szokott férni, következően ír: „Bizonyossággal mondhatjuk, hogy a cabinetnek megváltoztatásáról az országgyűlés egybejövetele előtt szó sincs. Guizot ur nagy diplomatikai munkát fejezett be a parlamenti szünet alatt. Egyedül ő képes azt a kamarák előtt felvilágosítani és védelmezni. Abban is esatlatkozik a közönség, hogy a spanyol dolog óta azon két férfiú közt, kik Franciaország és Anglia külső ügyeit vezetik, minden viszony lehetlenné vált. A Lengyelországban történt szomorú esemény épen ellenkezőt bizonyított. Palmerston lord nem fogadta ugyan el kermányunk meghívását a collectiv demonstratióra, azonban e vonakodásának okait legilletelmesebb és ovasosabban fogalmazott szavakkal mentegette. Meglehet ugyan, hogy egy új és nekünk később időkben kárunkra válható politika elemeit kívánja előkészíteni, azokban a francia ügyviselőnek adott feleletéből nem ri ki azon boszankodás, melytől áthatottnak lenni mondatik. Nincs statusférni a lord elleni közt, ki a felelősséget Krakó ügyébeni magatartásáért elvállalni kézs ne volna. E pontban a francia kormány, ha jól vagyunk értesítve, még praelimináriák közt van. Nézetét nyilvánosságra bocsátani szándékozik, 's mindenből azt következtethetjük, hogy Guizot ur, ki e nyilvánítvány szelleme iránt magával már az első napon tisztában volt, most annak alakjával van elfoglalva. Ez valóságos történet leend 's már nem sokáig fog elmaradni.“ — A J. d. Débats mai számában két vezérezik van Anglia és Franciaország viszonyairól. Az elsőben helyesli a Constitutionnelben eziránt jelenleg nyilvánított indulatot, de e mellett azt vitatja, hogy a két nemzetnek egymás elleni ingerültsége, mely a szövetséget veszedelembé döntötte, legnagyobb részt az ellenzéki sajtó szenvedélyességének tulajdonítandó, mely nélkül a spanyol házasságok kérdése sem okozt volna oly rosz vért Angliában.

*) Igaz, hogy Pesten gyakran történik illyforma baleset, de más részről azt is meg kell vallani, hogy már nem igen lehet vigyázatlanabb lakosság mint a pesti. Mi több házakat 's nevezetesen egyet tudunk a vaczautczában, hol a kapu mindig telve van különböző néppel, mely intésre nem hallgat, 's ha torka reped is a bekanyarodó kocsisnak, nem mozdul. Jo lesz tehát hirharangozó ur, a vizgázlatnokokat is elesen rovatgatni, a mellett, hogy a gázolókat kefeljük. — Szerk.

(Lásd alább.) A másik cikk némely angol lapoknak megjegyzéseire vonatkozik, melyeket Lajos Filep állása iránt a krakói kérdésben tettek. A Times nem átálja, mond, a királyt egyenesen arról vádolni, hogy ő a nemzet, a kamarák és a ministerek tudta nélkül igérte beléegyezését Krakó köztársaság eltörlésébe a korlátlan kormányoknak, ha az ő spanyol terveit hallgatag helybenhagyják. Mi nem akarjuk ugyan czafolásra méltatni e neveléses állítást, de fájdalommal vesszük észre, hogy egy oly komoly lap, mint a Times, illy sajnálandó módon vonja ismét elő a személyes politikai állítást, melyet magok a pártok is elhagytak már, kivált miután a cabinet kitünő tagjai közt oly férfiut látnának, mint Guizot ur, kinek tehetségét, bátorságát és önfeláldozását a képviselői elveikért, minden ember, és ha gondolkodnék, az angol sajtó is elegendőnek találja és találná, a koronát földni, és az ő kormányzása alatt hozott rendszabályokért a felelősséget elvállalni. — A Constitutionnel szerint a belgák királya dec. 15-én ismét eljövend Parisba, s innen Londonba menend, az angol és francia cabinet kibékítésében fáradozandó.

(J. d. Débats.) Minap a Constitutionnelnek egy igen jelles cikkét közöltük az angol szövetségről. E lap most ugyan e tárgyról egy cikket közöl, melyben sok jó van. „A világ jelen körülményei közt úgy mond, Franciaország és Anglia egysége legjobb biztosítéka a szabadság és békeségnek.” Kétségen kívül, miért is az ellenzék magaviselete az utolsó hat év alatt igazán képtelen volt. Hányszor nem vádoltak minket, hogy mi az angol szövetséget és a békét minden áron fen akarjuk tartani! Ez rágalom volt. Vannak érdekek, s mi ezt mindig elismertük, melyeket nemzet szövetségnek soha sem áldozhat fel. Mi p. o. soha sem hittük és nem is mondottuk, hogy Franciaországnak, miszerint Anglia hajlandóságát megnyerje, meg kell szünnie, első rangú tengeri hatalomnak lenni. Mélyen sajnáljuk a versengést, mely a két ország közt a spanyol házasságok miatt támadt. Azonban kormányunknak, úgy hisszük, nem leend nehéz, e rész-

ben lojalitását bebizonyítani. Minden országnak vannak, változókéony érdekei mellett, maradandó érdekei, ezek azok, melyeket a politikának feláldoznia soha nem szabad. ... A két kormány bölcsesége nélkül az egyetértést nem egyszer, hanem tízszer is felbontotta volna az ellenzék. S miért? Egy motozási jogért, melynek gyakorlása tíz év alatt egy alapos panaszt sem szült; egy Pritchard kárpótlásáért, mielőtt Franciaország és Anglia már százszor is szolgáltattak egymásnak hasonló körülmények közt; egy marokkói szerződésért, melynek főhőjéje állítólag az volt, hogy Anglia kérelmére kötetett. Igaz, az ellenzék most más hangon kezd beszélni. De a végből teszi-e azt, hogy hazájának súlyos helyzetben segítségére legyen? Nem, hanem hogy sértegetéseit az angol lapokéihoz mellékelje, és hogy mint vadló lépjen fel a francia kormány ellen. Egyedül e kormány bontotta fel a szövetséget! Angliának teljes joga az elkerekedtettségre! Guizot ur eljárása gyalázatos volt! Jegyájándékért, család nagyraágyságból, a békét és szabadságot legjobban biztosító szövetséget szegtük meg! Nincs-e mód ez oly drága egyetértés helyreállítására? Talán! P. o., ha Palmerston lord elégtételül Guizot ur feláldozását elfogadná, nem végződnek-e minden Thiers ur meglegedésére? Nem virágoznak-e újra fel e szövetség azon két minister alatt, kik 1840ben olly tökéletesen egyetértettek? A terv gyönyörű, ajánljuk Franciaország bámulatába. Igy magyarázható az ellenzék hirtelen visszaurgása az Anglia iránti rokonszenvre, így a képmutató könnyek, melyek a szövetség felbontásáért hullajtatnak.

FOROSZORSZÁG. Berlin, dec. 2. Krakó bekebelezése iránt itt most határozottan állítják, hogy a francia cabinetnek az északi udvarok már ennekelőtte öt hónappal tudtul adták a szándékolt lépést, s amaz csak azt kérte, hogy a francia kamaraválasztások lefolyta előtt ne tétessék meg. Ha így van, hol vegyek szavakat a megvetés kifejezésére, melyre méltó a gyáva képmutatás, mely most állfel-

háborodás nyomoru komédiáját játsza Franciaország és Europa szemei előtt?

ÉSZAKAMERIKA. Britannia gőzös Liverpoolba dec. 2-án nov. 15-ikeig terjedő ujjorki híreket hozott, (tehát az utat 17 nap alatt tette meg!) A mexikói háboruban Monterey bevételé óta semmi új ütközet nem történt. Taylor tábornok még Montereyban állott, Ampudia mexikói tábornok pedig, ki innen Saltilloba vonult vissza, e hegyszorosot is elhagyta s San-Luis-Potesiba hátrált, hol Santana tetemes számú hadak élén állott és csak az ujjonez-szedés bevégzését várta, hogy az amerikaiakat megtámadhassa. A mexikói öböl felől még semmi előhaladás nem vitetett véghez, az amerikaiaknak Alvarado és Tampico kis erősségeket sem sikerült elfoglalniok; octob. 16-án Alvaradóra siker nélkül lövöldöztek. Mexiko ideiglenes elnöke nyilvánította, hogy nem sokára olly hadsereget fog lábra állítani, mely az amerikaiaknak küzdelemre elégséges leend. A mexikói kincstár üres volt. — A gabonakereskedésben Ujjork és Bostonban nagy élénkség uralkodott, azonban a gabonaár várt felszökkenése nem következett be, sőt a naponkint érkező mennyiségekből bizonyosan remélték, hogy a magas árakat leső nyerkérek rozszul számítottak; minek következtében a gabona szállítása Európába folyvást nagyban tartott.

DELAMERIKA. Oribe tábornok sept. 13-án hirtelen megszege a fegyverszűnetet s újra elkezdte Montevideot ostromolni. Deffaudis, francia ügyviselő, vissza akart jöni Európába. A Times azt írja, hogy Hood angol rendkívüli kiküldött eljárása, melybe az angol és francia ügyviselők belé nem akartak egyezni, helyesletett a két kormány által, s hogy ezek részéről újabb utasítások küldetvén amaz ügyviselőkhöz, a Montevideo és Buenosayres közti már több mint tíz éves, gyakran a legembertelenebb módon folyt háboru bevezetvén fog.

Gr. D e s s e w f f y E m i l vezérlete mellett szerkeszti S z e n v e y J ó z s e f. (Szerkesztéségi szállás uri-utca Horvath-ház 540d. sz. a 1. em.)

Hivatalos tudósítások.

1035) **H i r d e t m é n y.** (3, 3) A magyar kir. udv. kamara rendeléséből közhírré tételik: hogy folyó 1846dik évi december 22kén az ó-budai koronai uradalmi föltisztviselt irodában, körjárverés után következő kir. haszonvételek három egymásután következő évekre bérbe fognak adni, ugymint: a) a Csiky Budaörs melletti pusztán levő uradalmi korcsma a hozzá tartozó 10% holdnyi szántóföldekkel és egyházi kerttel, 1847dik évi majus első napjától kezdve; b) a budakeszi uradalmi korcsma mézszárszéssel együtt, hová 27% hold szántóföldek, 4% hold réti, és 1% hold házi kert tartoznak, 1847dik majus 1-től kezdve. c) a zsámbéki urad. mézszárszék lakással s mintegy 27 holdnyi földekkel együtt, szinte 1847. majus 1-jétől; d) a monostori határban dunakeszi révnél levő korcsma tulajdon borat mérhetési joggal 1847dik majus 1-jétől; e) a zsámbéki uradalmi patakmalom hozzá tartozó 22% hold szántóföldekkel, 4% hold réttel és 1/2 hold kertfölddel, 1847. majus 1-jétől kezdve; f) a tóthfalusi és bogdányi dunai halászatbeli jog 1847. majus 1-től; g) a budakeszi uradalmi két kőbánya, továbbá h) a budaörsi i) tóki k) perbáli és l) nagy-marosi patakvízgyűlt kőbánya, 1847. majus 1-jétől; m) élesztő-áruhatási jog Zsámbékon, Tökön és Perbálon 1847. évi majus 1-jétől; n) a tahi pusztán levő uradalmi méheskert, 1847. majus 1-jétől kezdve; o) az uradalmi tűzifának, a visegrádi, nagy-marosi, zebegényi, bogdányi és tóthfalusi dunapartokról, a budai és pesti dunapartokra ugyszinte p) a budai és pesti kincstári fafuvar, s nevezetesen: 1) a budai dunaparttól a budai kamarai falerakóba; 2) a budai dunaparttól a várba az ottani dicasterialis és egyéb fatartókba. 3) a budai kam. falerakóból a várba a nagyméltóságú dicasteriumnak szükségére, deputatumokra és a kir. tiszt urak részére a várba, vízi- és a többi kiültvárosokba. 4) a pesti dunaparttól az ottani kamarai falerakóba 1847. évi majus 1-jétől; q) az ó-budai serfözési és élesztő-áruhatási jog, serház nélkül 1847. évi junius 1-jétől Bérieni kívánok szükséges 10% bánatpénzzel, elegendő cautionnal és egyéb megkívánatóságokkal ellátva, a kijelölt napra és helyre, a hol az árverést és szerződési feltételek előbb is megtekinthetők, meghívotnak. — Az árverés utáni ajánlatoknak hely nem adatik.

1050) **Váltótörvényszéki idézés.** (4, 3) Czecz Antal és Gergelyffy Gergely Erdélyben Désen lakó alpereseknek, az ellenük Mandl Joakim által, 1200 p. flos váltó iránt indított ügybeni idéztetésük iránt, az illető hatóságtól, az ez iránt kitéve volt időig válasz nem érkezvén, a nevezettek az említett ügynek tárgyalása végett jövő 1847. évi januar 5dik napján reggeli 9 órakor a váltótörvényszék előtt megjelenésre ezennel idéztetnek. Költ Pesten a kir. e. b. váltótörvényszék 1846 december 7kén tartott üléséből.

1053) **Váltótörvényszéki idézés.** (4, 3) Horváth Borbálának — gróf Vay József ellen 5000 p. flos váltókövetelése tárgyalására idézendő alperes gróf Vay József holtartózkodása nem tudatván, a nevezett ügy tárgyalására jövő 1847. esztendői januar hó 19dik napjának d. e. 9 órája olly megjegyzéssel tüzetik ki határidőül, hogy ha a nevezett alperes a mondott napon és órában a pozsonyi e. b. váltótörvényszék előtt személyesen, vagy ügyvédje által meg nem jelenne, Gyurikovics Ferencz váltóügyvédjével ezennel gondnokál rendeltetvén, az ügy minden este tárgyalatni fog. Pozsonyi kir. e. b. váltótörvényszék 1846. évi december 7kén.

Legjobb és legcélszerűbb karácsonyi és újévi ajándék az ifjuságnak!
Geibel Károly pesti könyvtárnál megjelent:
Természettörténet
az ifjuság tanítására és házi használatra
írta **Peregriny Elek.**
(150 színezett ábrával XVI táblán) a 40 kr. p. p.
A nyilvános lapok már általánosan elismerték, hogy ezen természettörténet az ifjuság tanítására legalkalmas és legcélszerűbb. Külső alakja legcsinosabb és 150 képet természetihűen készített. — Az egész munka 6 füzetből áll, melyek egyenkint 40 kr. öszenen **4 ftba** kerülnek. (1021) (1)

H i r d e t m é n y. (1)
A' nagy jószág-, arany- és ezüst-lotteriának összes huzása
1847-ik évi martius 6- és 8-án
megmósolhatlanul elővétetik és bevégeztekik.

Különösen érdekes az előhuzás. — Ebben az első találoszám nyerője bizonyosan nyer legalább 15,000 v. frtot készpénzben, és azon kívül a főhuzásban és az ingyen-jegy-külön-huzásban ingyen játszik 1000 ezüst-ingeny-nyereség-jegygyel, tehát nagyon lehetséges, hogy az előhuzás' első találoszámját nyerő a 200,000 frtos főnyereszámot és az ezüst-ingeny-jegy-külön-huzás' első nyerőszámját 25,000 frtal megnyerheti. Ezen előhuzás maga egy sajátos lotteriat képez, mert nem csupán egy főnyereszámot legalább is 15,000 frtal és 395 melléknyereszámot 2000 — 1000 stb. 10 frtig foglal magában, hanem **604 elő- és után-nyereszámokat** is, melyek között több 500 forintos van. Minthogy e sorsjátéknak 142,000 közönséges sorsjegye 2 osztályra van osztva, melyből csak az egyik osztály játszik az ezüst-ingeny- és arany-jutalom-sorsjegyekkel együtt az annyira érdekes előhuzásban, ennél fogva mindazoknak érdeklőkben fekszik, kik ezen dűsan dotált sorsjátékban részt akarnak venni, egy sorsjegyet az I-ső- és egyet pedig a II-ik osztályból maguknak megvonnai, vagy egy ezüst-ingeny- vagy egy arany-jutalom-jegy birtokába jutni. **De egyetlenegy közönséges sorsjeggyel is kitalálhatni a' huzott osztályt;** a' ki pedig 2 sorsjegyet t. i. a' két osztályból egyet-egyet vesz, ki **kell** a' huzott osztályt találnia, s' ennél fogva 1-szer az elő- és 2-szer a' fő-huzásban játszik; és ki 6 sorsjegyet, ugymint: mindegyik osztályból hármat vesz, kap (minthogy már 6 sorsjegyre 1 ezüst-ingeny-jegy ráadatik) 1 ezüst-ingeny-jegyét 1 ezüst-ingeny-jegyét 1 ezüst-ingeny-jegyét 4-szer, a' főhuzásban 7-szer és az ezüst-ingeny-jegy-huzásban 1-szer. — Egy sorsjegy ára csak 4 pengő frt. — Bővebben a' játékterven. Bécs december 5-én 1846.

Perissutti G. M. cs. kir. szab. nagykereskedő.
E' lotteridhas sorsjegyek kaphatók Pesten **Lueff M.** illatszerekkereskedésében **Kristóf-téren,** és több más hiteles kereskedésekben.
Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomatja Landerer és Heckenast Pestsén.

Diszaru-tár megnyitása.
A' legékesb diszaruoknak dűs válogatásbani kiállításá, mely különösen alkalmas karácsoni és újévi ajándokul, létezik Testory An' al raktárában Pesten vácz-utczában a' „Nador“ czimű vendégfogadó mellett **első emeleten.**
Ugyanott kapható:
chinaí dohány, mely „porosz sas“ czimvel egyenesen chinaából Hamburgba hozatott ki.
E' dohány fűstje a' maga nemében hasonlíthatlan; izére nézve enj he és kedves, illatjára nézve pedig a' legkellemesb zamatú, e' dohány a' főraugu benszűlötteknek legnagyobb eldeletjök. (1062) (1, 5)

Osvald testvérek Pesten
József-téren ajánlják rendkívüli jutányos áron **Színházi látésóit** férfi kalapjait (Chapeaux m'ca-n'qu's) **felczipóit gumielastikumból** köllni vizeit és nagyválasztékban **karácsoni és újévi ajándéku** alkalmas áruit. (1052) (2, 5)